

నలుగురు ఇమాములు

యిక ధార్మికంగా ప్రఖ్యాతి గాంచిన నలుగురు ఇమాములను గురించి క్లుప్తంగా తెలుసుకుందాం.

1. ఇమామ్ అబూ హనీఫా (80 హి - 150 హి)
2. ఇమామ్ మాలిక్ (93 హి - 179 హి)
3. ఇమామ్ షాఫయా (150 హి - 204 హి)
4. ఇమామ్ అహ్మద్ (164 హి - 241 హి)

ఇందులో ఇమామ్ షాఫయా (రహమతుల్లా అలై) ఇమాం మాలిక్ (రహమతుల్లా అలై)కు శిష్యులు కాగా 'సహీ బుఖారీ' గ్రంథ కర్త అయిన ఇమాం బుఖారీ (రహమతుల్లా అలై), ఇమాం అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రహమతుల్లా అలై) శిష్యుల్లో ఒకరు.

దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మరణానంతరం ఆయన ప్రియ సహచరులు ధర్మ ప్రచార నిమిత్తం అరేబియా భూభాగంలో నలువైపులా ప్రయాణించారు. సాధారణంగా దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి మొత్తం హదీసుల సంపూర్ణ జ్ఞానం ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) సహచరులైనప్పటికీ వారికి గూడా వుండేది కాదు. క్రియాత్మకంగా ఇది సంభవం కూడా కాదు. అందుకే వారు ఇతర సహచరుల ద్వారా ఏదైనా దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)గారి హదీసును తెలుసుకున్నప్పుడు దాని ప్రకారమే తమ దృక్పథాన్ని మార్చుకొనేవారు. తమ స్వంత అభిప్రాయాలకు ఏమాత్రం విలువ నిచ్చేవారు కాదు. ఇదే దృక్పథాన్ని వారు, తమ శిష్యులైన తాబయీలకూ, తర్వాత తాబయీలు తమ శిష్యులైన తబా తాబయీలకు నేర్పారు. ఈనలుగురు ఇమాముల దృక్పథం కూడా ఖచ్చితంగా ఇలాగే వుండేది. వారి దగ్గరికి చేరిన హదీసుల

విషయంలోనైతే, వాటి ప్రామాణికతను ధృవ పరుచుకున్న తర్వాత వాటికనుగుణంగానే తీర్పు చెప్పే వారు. వారికి తెలియని విషయాల్లో మాత్రం పరిస్థితులను విశ్లేషించి తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చేవారు. అందుకే ఆ అభిప్రాయాలతోపాటు 'రేపు ఎవరికైనా ఈ విషయంలో దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ప్రామాణిక హదీసు దొరికితే నా అభిప్రాయాన్ని వదిలేసి, ఆ హదీసు ప్రకారం మీరు నడుచుకోవాల్సి వుంటుంది.' అన్న షరతు కూడా విధించేవారు.

అయితే ఈ రోజు ఖచ్చితంగా దీనికి విరుద్ధమైన దృక్పథాన్ని మనలోని చాలామంది కలిగివున్నారు.

ఈనలుగురు ఇమాముల అభిప్రాయాలు దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఆదేశాలకు అనుగుణంగా వున్నా, లేకపోయినా ఎట్టిపరిస్థితుల్లో నైనా, దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఆదేశాన్ని సైతం వదులుకోవడానికి సిద్ధపడుతున్నారు గానీ తమ తమ నాయకుల అభిప్రాయాలను మాత్రం వదులుకోవడానికి యిష్టపడటం లేదు.

వీరి అంధానుసరణ వీరిని ఒక్కోసారి గ్రంథ ప్రజలలాగ ముష్రిక్కులుగా కూడా మార్చే అవకాశంవుంది.

ఎందుకంటే దివ్యఖురానులో అల్లాహ్ గ్రంథ ప్రజలను గూర్చి యిలా సెలవిచ్చాడు.

‘వారు అల్లాహ్ ను కాదని తమ పండితులనూ, సన్యాసులనూ తమ ప్రభువులు గా చేసుకున్నారు.’ (తౌబా : 31)

అదీ బిన్ హతీం (రజి అల్లాహు అన్ను) కథనం: దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఓ రోజు సూరే తౌబాలోని - “వారు అల్లాహ్ ను కాదని తమ పండితులనూ, సన్యాసులనూ తమ ప్రభువులుగా చేసుకున్నారు.” అన్న ఆయత్ ను పఠించి, గ్రంథ ప్రజలు తమ పండితులనూ, సన్యాసులనూ ప్రత్యక్షంగా పూజించరు కానీ, వారి పండితులు, సన్యాసులూ దేనినైనా హలాల్ (ధర్మ సమ్మతం) చేస్తే దాన్ని వారు హలాల్ గా పరిగణిస్తారు, మరియు వారు దేనినయినా హరాం (నిషిద్ధం) చేస్తే వీళ్ళుకూడా నిషిద్ధం చేసుకుంటారు. (ఇలా చేయడం పరోక్షంగా వారిని పూజించడమే అవుతుంది.)”

(తిర్మిజి: అబీవాబ్ తఫ్సీరుల్ ఖురాన్: తఫ్సీర్ సూరే తౌబా)

అంటే అల్లాహ్ హలాల్ చేసిన దానిని వీరు హరాం చేసేవారు, మరియు అల్లాహ్ హరాం చేసిన దానిని వీరు హలాల్ చేసేవారు. అమాటకొస్తే నేటికీ క్రైస్తవ సమాజంలో మనమీ విషయాన్ని గమనించవచ్చు. మద్యాన్నీ, పంది మాంసాన్నీ ఇంజీల్ నిషేధించినప్పటికీ వీరి పండితులు మాత్రం వాటిని, వారికోసం ధర్మసమ్మతం చేశారు. ఫలితంగా నేడు క్రైస్తవులు యథేచ్ఛగా పందిమాంసాన్ని, మద్యాన్నీ ఉపయోగిస్తున్నారు.

ఇమాములకు గుడ్డిగా విధేయత చూపే వారు కూడా అజ్ఞానం చేత ఒక్కో సారి ఇలాంటి పనులకు పాల్పడి తమకు తెలియ కుండానే ముష్రీక్కు లుగా మారిపోయే ప్రమాదం వుంది.

ఎంత దురదృష్ట కరమైన పరిస్థితి యిది!

స్వయానా ‘మహమ్మదుర్రసూలల్లాహ్’ అని సాక్ష్యం యిచ్చిన వారికే దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) హదీసులను స్వీకరించండి, హదీసుల ప్రకారం జీవితాన్ని మలుచుకోండి అని చెప్పాల్సి వస్తోంది!

యిక ఈ నలుగురు ఇమాముల బోధనలు చూద్దాం:

వీరి బోధనలను గురించి ఈ కాలపు ప్రసిద్ధ హదీసువేత్త అయిన షేఖ్ నాసిరుద్దీన్ అల్బానీ (రహ్మాతుల్లా అలై) గారు తన గ్రంథమైన ‘సిఫతుస్సలాతున్నబీ’ లో చక్కగా పొందుపరిచారు. వాటిలో కొన్ని యివి.

ఇమాం అబూహనీఫా (రహమతుల్లా అలై) :

- (1) దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ప్రామాణిక హదీసే నా అభిమతం. (ఇబ్నె ఆబిదీన్ - అల్ హాషియా)
- (2) మా అభిప్రాయాలను మేమెక్కడి నుండి తీసుకున్నామో తెలుసుకోకుండా వాటిని స్వీకరించడం మీలో ప్రతి ఒక్కరికీ నిషేధించబడినది. (షరానీ- అల్ మీజాన్)
- (3) నేనొకవేళ దైవ గ్రంథానికీ, దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ప్రామాణిక హదీసుకు విరుద్ధంగా ఏదైనా పలికితే దానిని త్రోసిపుచ్చండి. (అల్ ఫులానీ: ఈకాజ్ అల్ హిమామ్)

ఇమాం మాలిక్ బిన్ అనస్ (రహమతుల్లా అలై):

- (1) నేనొక మానవ మాత్రుణ్ణి. కొన్నిసార్లు సత్యంపై వుంటాను, కొన్ని సందర్భాల్లో తప్పులు కూడా చేస్తాను. అందుకే నా అభిప్రాయాలను పరికించండి. దైవ గ్రంథం, దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) సున్నత్లకు అనుగుణంగా వుంటే వాటిని స్వీకరించండి, వాటికి విరుద్ధంగా వున్నవాటిని త్రోసిపుచ్చండి. (ఇబ్నె అబ్దుల్ బర్ర్: జామియుల్ బయానుల్ ఇల్మీ)
- (2) మాలో ప్రతి ఒక్కరి మాటను స్వీకరించనూ వచ్చు, రద్దు చేయనూ వచ్చు. కేవలం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) విషయంలో తప్పు. (ఇబ్నె అబ్దుల్ బర్ర్: జామియుల్ బయానుల్ ఇల్మీ)

ఇమామ్ షాఫియా (రహమతుల్లా అలై):

- (1) దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి ప్రామాణిక హదీసే నా అభిమతం. (షరానీ)
- (2) కేవలం సున్నత్ను మాత్రమే అనుసరించండి. దాని ప్రక్కకు జరిగి ఇతరుల మాటల్ని అసలు పట్టించుకోకండి. (అబూ నయీమ్: హిల్లా అల్ ఔలియా)
- (3) యావత్తు ముస్లిం సమాజం ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించిన విషయ మేమీటంటే - ఒకసారి దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) గారి సున్నత్ తెలిసిన తర్వాత ఇతరుల అభిప్రాయాలను బలపరచడం కోసం దానిని (సున్నత్ను) నిరాకరించడం పూర్తిగా నిషేధం. (ఫులానీ)

ఇమాం అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రహమతుల్లా అలై):

- (1) నా అభిప్రాయాన్ని అనుసరించకండి. మాలిక్, షాఫియా, ఔజాయి (రహమతుల్లా అలై) గారి అభిప్రాయాలను కూడా అనుసరించకండి. వీరెక్కడి నుండైతే ఆధారాలు పొందారో (ఖురాను, హదీసులు) అక్కణ్ణుంచే మీరూ పొందండి. (ఫులానీ)
- (2) ఔజాయి (రహమతుల్లా అలై) అభిప్రాయం, మాలిక్ (రహమతుల్లా అలై)

అభిప్రాయం, అబూహానీఫా (రహమతుల్లా అలై) అభిప్రాయం- ఇవన్నీ కేవలం అభిప్రాయాలే. నా దృష్టిలో ఇవన్నీ ఒక్కటే. ఆధారాలు కేవలం దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) మరియు ఆయన సహచరుల ఉల్లేఖాలు మాత్రమే.

(ఇబ్నె అబ్దుల్ బర్ర్: జామియుల్ బయానుల్ ఇల్మ్)

(3) దైవ ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) ఆజ్ఞను తిరస్కరించేవాడు మార్గభ్రష్టత ఆంచుల్లో నిలబడి వున్నాడు. (ఇబ్నె ఖయ్యూం అల్ జౌజి)

ఇంతటి భయ భక్తులు కలిగిన ఇమాముల స్థాయిని ఏ విధంగా మార్చేసింది నేటి ముస్లిం సమాజం. ఈ ఇమాముల పేర్లు చెప్పి నేడు ప్రజలు గావించే నిర్వాకాలకు ఈ ఇమాములు అతీతులు.

అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం) విధేయతను ప్రక్కన బెట్టి తమతమ నాయకుల అడుగుజాడల్లో నడిచేవారు ప్రళయం రోజు చేసే ఆక్రందనలను దివ్యఖురానులో అల్లాహ్ చక్కగా చిత్రీకరించాడు.

“తిరస్కారుల ముఖాలను నిప్పులపై అటూ ఇటూ త్రిప్పటం జరిగేనాడు వారు ఇలా అంటారు : అయ్యో! మేము అల్లాహ్ కూ, ఆయన ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)కూ విధేయత చూపిస్తుంటే ఎంత బాగుండేది. ఇంకా ఇలా అంటారు: ఓ మా ప్రభూ ! మేము మా నాయకులకూ, మా పెద్దలకూ విధేయత చూపాము. వారు మమ్మల్ని రుజుమార్గం నుండి తప్పించారు. ఓ ప్రభూ! వారికి రెట్టింపు యాతనను విధించు. వారిని తీవ్రంగా శిక్షించు.” (అహ్మజాబ్: 66-68)

“అల్లాహ్ వారిని శిక్షించే సమయాన వారు ప్రపంచంలో ఏ నాయకుల, ఏ మార్గదర్శకుల అడుగుజాడల్లో నడిచేవారో, ఆ నాయకులు , ఆ మార్గదర్శకులు తమ అనుచరులతో ఏ మాత్రం సంబంధం లేని విధంగా ప్రవర్తిస్తారు. కానీ వారికి శిక్ష మాత్రం తప్పదు. ఇంకా వారి సకల సాధనా సంపత్తుల పరంపర తెగిపోతుంది. అప్పుడు అనుచరులు ఇలా అంటారు: మాకు (ప్రపంచానికి మళ్ళీ తిరిగి పోయే) మరొక అవకాశం లభిస్తే, వారు ఈ రోజు మమ్మల్ని త్యజిస్తున్న విధంగానే మేమూ వారిని అప్పుడు త్యజిస్తాము. ఈ విధంగా ప్రపంచంలో వారు

చేసిన కర్మలను అల్లాహ్ వారి ముందు వుంచుతాడు. వారు నిస్సహతో, తీవ్ర అవమాన భారంతో కృంగి పోతారు. అయినప్పటికీ నరకాగ్ని నుండి బయట పడడం వారికి సాధ్య పడదు.” (బఖర: 166- 167)

వీరి లాంటి వారి ఆచరణలకు దొరికే ప్రతిఫలం గురించి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

“తనకు రుజుమార్గం విశదమైనప్పటికీ ఎవడైనా ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)కు వ్యతిరేకంగా నడుం బిగించి, విశ్వాసుల వైఖరి కాక మరో వైఖరి అవలంబిస్తే అతణ్ణి మేము అతడు మళ్ళీన దిక్కుకే నడిపిస్తాము, ఇంకా అతణ్ణి నరకంలో పడవేస్తాము. అది అతి నీచమైన నివాస స్థలం.” (నిసా : 115)

“వారితో ఇలా అను: తాము చేసిన పనుల విషయంలో అందరికంటే ఎక్కువగా విఫలులయ్యేవారు ఎవరో, నష్టపోయేవారు ఎవరో మేము మీకు తెలుపమంటారా? వారెవరంటే, ప్రాపంచిక జీవితంలో వారు చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ వ్యర్థమైపోయాయి, అయినా వారు తాము చేసేదంతా సవ్యంగానే వుందని భావిస్తారు”. (కహఫ్ : 103)

ఈ సందర్భంలో అల్లామా హాలీ (రహమతుల్లా అలై) గారు ప్రస్తుత ముస్లిం సమాజ వాస్తవిక స్థితిని గూర్చి వర్ణిస్తూ చెప్పిన కవితను వివరించడం సబబుగా అనిపిస్తోంది!

ఇతరులొకవేళ విగ్రహారాధన చేస్తే, వారేమో కాఫిర్లు
దైవానికెవరైన కొడుకును ఆపాదిస్తే, వారేమో కాఫిర్లు
అగ్నిముందెవరైన వంగి సజ్దా చేస్తే, వారేమో కాఫిర్లు
నక్షత్రాల్లో గనక చమత్కార ముందంటే, వారేమో కాఫిర్లు

ముస్లిముల విషయంలో మాత్రం విశాలమయిన మార్గాలు
తమ యిష్టం వచ్చిన వారికి చేయ వచ్చు ఆరాధనలు !

దైవ ప్రవక్తను కూడ దైవంగా చేయవచ్చు
ఇమాముల స్థాయిని నబీ కన్న పెంచవచ్చు!

మజార్లపై రాత్రిపగలు ఏదైనా అర్పించవచ్చు
షహీదుల వద్ద కెళ్ళి ఏదైనా అడగవచ్చు!

అయినా సరే తౌహీద్ పై, ఏమాత్రం తేడారాదు
విశ్వాసమేమీ చెరగదు, ఇస్లాము కూడ పోదు!

షిర్క్ ఇదని అనడాన్నిక ఏమాత్రం తావులేదు
దీని నిర్వచనం మారింది భారతదేశం నందు!
ఎప్పుడూ గర్వపడిందో ఏ విషయంలోనైతే ఇస్లామ్
ఆ మహా భాగ్యాన్ని సైతం పోగొట్టుకొంది
నేటి ముస్లిం సమాజం!!

అల్లామా హాలి (రహమతుల్లా అలై) గారి కవితను చదివిన తర్వాత ఆయన
ముస్లిం సమాజ స్థితికి ఎంతగా కుమిలి పోయేవారో అర్థమవుతోంది. తన
ఆవేదననూ, బాధనూ యిలా కవితారూపంలో వెలిబుచ్చారు.

